

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset” Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., **Kertész-utca 35. szám.**
Ide intézendők az előfizetések, legezélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **6 frt.** — Félévre **3 frt.**
Negyedévre **1 frt 50 kr.**

REGÉNY.
(3. folytatás.)

A BOHÓCZ LELKE.

Írta: **RUDNYÁNSZKY GYULA.**

III.
Veronka egyszerre figyelni kezdett. Szemei kerekre nyiltak, orrlyukai tágultak, szive hangosan dobogott, arcza lángolt.

— Beszéljen, beszéljen tovább! — nógatta mohón.

— Nagyszerű élet az a mi életünk, kisasszony! Mikor a zenekar megszólal, a szolgák félrevonják a függönyöket, a pompás lovak nyerítve, lihegve berobognak a körbe s a közönség tapsol.

— Igen, igen, ez az! Egy légies, könnyű nő lebben a porondra, föl pattan a lóra, hófehér ingben, angyalszárnyakkal, aztán az Auguszt tartja neki az égő karikát, a melyen át kell ugrania. Aztán a közönség utána tódul a lovak közé... Igen, igen, ez az!

Az történet tudniillik, hogy a czirkuszi ember beszéde fölverte a leány szive mélyén szunnyadó gyermekkori emlékeket. Ezek az emlékek hirtelen megelevenedtek és színesen, tarkán zsibongtak a kicsi szívből föl az agyba. A leány feje zugott,

két kezével összenyomta a homlokát, a szemeit behunyta és ugy emlékezett, emlékezett.

Minden, minden felujult a lelkében, a mit piczi leány korában átélt, mikor városról-városra vándoroltak a czirkuszszal.

DÓCZI LAJOS.

Kérve kérte Morelt, hogy beszéljen sokat, sokat arról a világról.

És ez a beszélgetés jóbarátokká tette a szép, fiatal leányt meg a csorba, ripacos Augusztot.

— Jöjjön el máskor is!
Ezzel váltak el.

De Veronka nem szólt az atyjának semmit. Csak egyszer kérdezte tőle, ugy közönyösen odavetve:

— Papa, ugy-e az én édes mamám is a czirkuszban lovagolt?

Very Happy idegesen összerázkódott és arcát a fájdalom csaknem eltorzította.

— Igen, gyermekem! — mondta halkán, remegő hangon. — De hogyan jut ez most eszedbe?

— Tudja Isten! Csak ugy elgondolkoztam és felujultak szívemben gyermekkori emlékeim. Tudod,

mikor a vizes hordón ültem mindig, hátul a manégeben és mindenki czukrot adott és megsimogatta a hosszú selyem hajamat.

— Tudom, tudom! — nyögte az apa nehéz sóhajtással és szemeit előntötték a könnyek.

Morel ezután sűrűn fellátogatott Suta Kis Jánoshoz és rendesen úgy intézte, hogy a ház ura ne legyen otthon. Tudta nagyon jól, mikor van Happy-nak dolga a szinpadon s ilyenkor a ravasz Góliát teljes lelki nyugalommal elővette a bambusz horogvesszőjét és ment egyenest föl az édes szép Veronkához.

Veronka pár nap múlva már türelmetlenül várta a bolondot, mintha szerelmesét várta volna.

A csuf ember odatelepedett Veronka lábaihoz és mesélt neki mindig arról az egy tárgyról, arról az egy világról.

A földön guggolva is majdnem fölért a leány derekáig a fejével s úgy nyujtogatta feléje a nyakát, mint a zsiráf.

A nyelvével nagyokat csettintett és a szája széles mosolygásra nyílt, mikor arról beszélt, milyen diadalai lennének Veronkának azon a pályán. Lobogó nagy hajáról beszélt, mely utána uszik a levegőben, mikor a fekete telivéren vágat. A karcsu, remek természetéről beszélt, melyhez pompásan simul a fekete ruha. És a ménről beszélt, mely büszkén veti a nyakát, nemesen tartja a fejét és lábaival gyönyörűen tánczolva lépkedi végig a simára gereblyélt porondot.

Veronka szomjas lélekkel szíttá magába ezeket a képzeletét ingerlő képeket.

Jutka csak nézte egy ideig a nagy lőcskezü legényt, a ki majd elnyeli az ő szép kisasszonyát a tekintetével; és dohogott magában.

— Köllene neki, no persze. Az isten is éppen arra teremtette ezt a gyönyörű teremtést, ezt a mi aranyhaju tündérkisasszonyunkat, hogy ilyen se té se tá figura vesse rá a szemét. Adta bolond póznája, hogy összezsugorodik, hogy háromrét görbül a nagy epekedéstől. Nem csoda, hogy a Veruska olyan jóízűen mulatott rajta. No nézd már a veszkődő kamaszát!

Hanem a hűséges vén cseléd mégis megsokalta már azt a mindennapi sugást-bugást. Veronka néha el is kísérte a piszkafát egész a Dunáig, aztán ott horgásztak órákon át. Jutka rájuk lesett. A legény

sohasem nézett a horgára, csak hagyta uszni a vizen, mindig a kisasszony arcán járt a szeme. Olykor-olykor mosolygott is, mintha azt mondta volna, hogy: ugye szép ember vagyok? Aztán a Veronka meg visszamosolygott rá, hogy biz' igen.

De már ezt az öreg Juczi nem állta tovább.

Elmondott szegről-végre mindent a gazdájának.

— Nagyon unatkozik a lelkem! — mondta a bohócz, mikor megtudta az esetet.

Bosszantotta kissé, hogy ez a Góliát ily ravaszul ideszokott az ő házához a nélkül, hogy neki szólt volna; de nem ijedt meg a látogatásaitól. No hiszen csak van tán szeme és esze a leányának, nem szeret bele mindjárt egy ilyen madárijesztőbe.

Más esetben talán többet is gondolkozott volna a dolgról; de most egyet csettintett a balkezeivel és jóízűt mosolygott.

— No megállj, te unatkozó baba, hozok ám leánynézőt a házhoz! — szólt odanevetve Veronkának.

És nem tréfából mondta.

— Juczi, szedd össze vén csontjaidat, hamar lódulj a boltba meg a korecsmába. Étel, italt hozol, a mit rendeltem, innen meg onnan, értetted; mert vendég lesz a háznál ebédre, nem is egy, ha kettő.

Jutka szedte is a lábait fürgén, a mennyire tőle tellett és az asztalt pompásan megterítették és Veronka fél óráig ült a tükör előtt, három ruháját is felpróbálta, végre a negyediket vette föl s akkor jött rá, hogy nem a ruhában, hanem a frizurájában volt a hiba. Ki is bontotta a haját és egészen másképp fésülte. Akkor aztán megint nem tudott megválni a tükrétől. Így esett, hogy a vendég elé Veronka olyan szépen kiöltözködve lépett, hogy szinte röpködött a hiuság és a tetszésvágy. Suta Kis János el is hozta a két vendéget hűségesen, a kit ígért.

Jutka, a bagolyszemű, rögtön megismerte a zömök kis embert.

— Az ám a Szilaj Balázs, a ki Keszthelyről származott el a bakonyi erdőbe, Szent-Gálra, de nem ám zsványnak, hanem közbirtokosnak, a nénje után, a ki szép egy pár száz lánéz földet hagyott rá. Ez bizonyosan a fia lesz, ámbár sokkal derekabb legény, mint az apja.

Ugy is volt, a mint Juczi sejtette.

Szilaj György volt az a pörge kalapos urfi, Szilaj Balázs fia.

Mikor a házigazda leányát a fiatal háztűznéző meglátta, szikrát hányt a szeme. De még az öreg is összeütötte a bokáját és nagyot sodorintott a bajuszán.

IV.

— Nini, a Suta Kis János vagy a hazajáró lelke!

Ez a felkiáltás hangzott a Very Happy háta mögött egy este, mikor az Andrassy-uton egy virágkereskedés kirakatát nézte.

Hátra fordult, esodálkozva, hogy ugyan ki emlegetheti őt a becsületes valódi nevén ebben a rengeteg városban, a hol ő az utolsó utcza suhancznak is csak Very Happy, a bohócz?

Jó képű, magyarruhás, vidéki ember állt vele szemben.

— Nem ismersz rám, Jankó? Pedig együtt gyerekeskedtünk valamikor. No de nem csodálom; van annak már huszonöt esztendeje is, hogy nem láttuk egymást és veled is minden történt azóta. Hát tudod-e még, ki volt Szilaj Balázs?

— Szilaj Balázs?

— Az volnék. Ez meg itt a léhűtő fiam.

(Folytatása következik.)

Emlékszel-e?

*Emlékszel-e,
Emlékszel-e a szép napokra még,
Midőn szerelmiünk pártolá az ég?
Hol egymáséban nyugodott keziink,
És hittük, egykor boldogok lesziink!...
Jövöbe szállva, szöttiink terveket,
Gyermekdeden magunk is gyermekek.
Nem tudtuk, oh, hogy a világ csalárd,
Hogy ember embernek gonoszúl árt;
Legjobb barátod árul el, s lehet,
Kiről nem hinnéd, legjobban szeret — —
Oly bátran néztiink a jövő elé,
Emlékszel-e, emlékszel-e?!*

*Emlékszel-e,
Hogy csalfa sorsom töled elsodort,
Azt sem tudám, viharja merre hord?
És mégis élt lelkemben a remény,
Hogy egykor-egyor lész te az enyém!
Enyém! — — Mi jól esett e gondolat,
S ki lett, s ki lett vón' nálam boldogabb?
De a boldogság csalfa kis madár,
Tanyát keresve erre, arra száll;
Nem szállna meg benn, messze repdes el,
Ha széjjeldúlva, roncsolt a kebel — —
— Pedig, hogy néztiink a jövő felé!
Emlékszel-e, emlékszel-e?!*

Schier Aladár.

Emlékezetes napok!

(Vig történet 6 felvonásban.)

— Irta: Schrank Béla. —

Hogy nagy hazánkfia, a híres zsurnalista Eislerio Bernandó szavaival éljek: „Báránfalva története arany lapon fogja hirdetni azt a nagy történetszámba menő eseményt, mely ott Kr. u. 1895. február 2-án lefolyt!”

S méltán! Országszerte hatalmas port vert fel ez a nagy dolog! A lapok már hetek óta, széltibehosszába kürtölik a nagy közönségnek, hogy mi fog Báránfalván történni!

Nohát mi fog történni? kérdik önök kíváncsian.

Mi fog történni? Mi lesz Báránfalván? Hát önök még ezt nem is tudják, hát nem olvasnak az Istenért ujságot.

Oh, állj meg hang! Némulj meg ajk! Hallgass fül és fülelj! Meredj meg szem! Tátógj el száj!

És most, midőn megszűnt a hang, hallgat, s fülel a fül, megmeredt a szem, eltátva a száj, büszkén kimondhatom, hogy: Báránfalván hangverseny lesz!

Igenis, egy valóságos hangverseny! És milyen hangverseny!

Oh, Teremtő Isten! Milyen hangverseny!

Valósággal természetes és mesterségesen előidézett hangok versenye!

Hangok! Mennyei hangok! Melyeknek hallatára megmered a szem és tátva marad a száj és a gyomor, oh a gyomor... De bocsanat! Szerénytelenség volna tőlem, ha történetszámba menő eseményt gyöngé tollammal leírni megkísérteném.

Oh nem! Ezerszer nem! Erre képes nem vagyok, ennyi erővel nem rendelkezem, ennyi tehetséget nem érzek ereimben! De hogy is tudnék én olyan tárgyat megénekelni, melyet már jeleseink legjelebbje megnótázott!

Oh Eisleiro! Bocsáss meg és könyörülj rajtam! Esküszöm, hogy távol van tőlem még a gondolat is, hogy szellemed árnyában akarnám csak megpihettetni is elrongyosodott és megdohosodott elmémet!

Oh nem! Ezerszer nem! Tied a dicsőség! Tied marad a hus. Nekem csak egy hatalmas darab csont jutott.

Egy darab csont, melyen csak itt-ott maradt meg egy vékony, hajszálnyi izülek, hússejt!

De nekem ez is elég! E darab csontból szopom ki azt a kis históriát, vagy ha tetszik komédiát, jobban mondva tragédiát, melyet én óvatosságból öt fölvonásra osztok be; kezdjük rá tehát tulajdonképen az elsőn:

I. FELV.: ELŐJÁTÉK.

A hangok versenyének nagpja van. Báránfalva utcáin minden csendes, néma. De nincs némaság, csönd a szobákban. Oh, ott nagy az izgatottság. Azok a tisztelt hölgyek, kik az estén részint természetes, részint mesterségesen előidézett hangokkal fognak a nagy közönségre hatni iparkodni, türelmetlenül várják már a pillanatot, képzeletükben már vélni hallják az egetverő tapsvihart, éljenzést, no meg a virágesőt...

S méltán! Hisz e kedves hölgyek mindegyike oly szép, oly bájos, oly elragadó, hogy már csak ezért az égi adományért, megérdemlik azt a kis elismerést, eltekintve a művészettől; mert higyjék el, egytől-egyig Thalia e Muzsa ajkai érintették csókjaikkal homlokukat!

Nem is csoda, ha az udvarlók egész serege rajong, dong benneteket körül.

Higyjék el, nem csoda!

Négyen vannak ők! Négy virág! Egyik szebb, illatosabb, mint a másik!

Három lépve már, csak egy áll még egyedül és rendületlenül, mint Sion hegye!...

Csak egy, egy a legszebbek közül, egyik a legválogatósabbak közül!

No de hát Sebestyén fő-főrendező ur nem is azért fő-főrendező, hogy ne tudna mindent szépen és jól elrendezni. Nagy talentum ő. Nagy genie.

És Sebestyén fő-főrendező urnak egy szép napon egy eszméje támadt, egy geniális gondolata: „háromnak van már és a negyediknek nincs, ez nem tud találni magának?” „Majd szerzek én.” — „No megállj, te szépséges mák-virág, hozok én neked egy ellent, egy igazi, méltó ellent!”

És Sebestyén fő-főrendező ur megtartja szavát: lőt, fut, fát, irkál, firkál, sürgönyöz.

És ime egy szép napon Sebestyén fő-főrendező ur hivatalosan értesítetik, hogy az ellen megérkezik!

Es Sebestyén ur nem azért volna fő-főrendező, ha nem tudná, mi az illem.

Fölveszi legjobb fekete ruháját, mint a hogy már illik fogadtatás alkalmával, kocsit fogad, bele is ül és hajt az indóházhoz...

II. FELV.: A BEVONULÁS.

Báránfalva utcáin minden csöndes, néma. Csak itt-ott lebben el, lézengő árnyékként egy-egy alak! De ki jön ott a Duna felől?

Ah! A Sebestyén ur. Igen, ő az, most már jól látom hóri-horgas alakját.

Ah! De még valaki! Micsoda? Katona? Mars gyerek? Katona? Egy valóságos élő katona Baránfalván, nem olyan ólomból való, minőt a 6 krajezáros bazárban árulnak! Nem. Vivát Soroksár! Most már tisztán látom őt is.

Fess alak! Igazán fess alak.

Ott fordulnak be most a kaszinó előtt. Igen! Egy valóságos, aranycsákós, rezegombos katona.

Egy főhadnagy!

Most érnek be a báránfalvi szépséges parkba. Sebestyén ur büszkén bukácsol a puha aszfalton, mellette, nem nézve sem jobbra, sem balra.

Pedig kár, hogy nem néz sehová, mert az ablakoknál kíváncsibbnál kíváncsibb fejcskék jelennek meg, mohó szemekkel kísérvé a „hazavédők” egyik alakját. Azért sem! gondolja magában Sebestyén ur, és Sebestyén ur nagy politikus, ő tudja, hogy mit csinál, no de már ezt a következő szakaszban fogjuk elmondani.

III. FELV.: A KÉMSZEMLE.

Báránfalva utcáin minden csendes, néma. Est van. A hangverseny estéje. De egyszerre kigyulladnak Báránfalva hatalmas fényű gázolin lámpái vetélkedve a „Hungária” szálló fényesen megvilágított ablakaival.

Majd élénkülni kezd az utca, mindenfelől csoportokban szállingóznak a közönségnek nevezett hölgyek és urak!

Tartsunk mi is velük. Menjünk a „Hungáriának” nagyszerűen ékesített dísztermébe, hol a hangverseny meg fog tartatni.

Oh, ott már minden a legnagyobb rendben van. Sebestyén fő-főrendező nem azért nagy geni, hogy ne volna minden rendben.

Most is lőt, fut, sőt ordít, meg hadonáz. Oh, Sebestyén ur még erre is képes.

Majd élénkülni kezd a mellékterem, a művészeknek fentartott helyiség.

Hét óra.

A művésznők egyike már itt is van. Ah! Ah! Mily jól néz ki! Mily pompás! Elragadó!

Igy jönnek egyenként és a létszám lassan együtt van.

Mind a négy szép. Bajos volna meghatározni, hogy melyik kapja Páris almáját.

Szegény Sebestyén urnak van dolga, felelni valója a sok kérdezősködésekre.

De ah, mi az? nyílik az ajtó! Szent egek! A főhadnagy! (Általános tetszésnyilvánítás.)

Sebestyén ur nem azért fő-főrendező, hogy ne tudná megint csak, hogy mi az illem!

Egyenként mutatja be őt a hölgyeknek. Utoljára a még le nem szakított virágnak.

Maczuska nagysám, Darázs főhadnagy ur — sipogja Sebestyén ur, alázattal és egy jelentékeny oldalbabökéssel sugja a főhadnagy ur fülébe: „az ellenfél!”

Oh, annak az oldalbabökésnek, annak az egy szónak nagy a jelentősége, melyet majd a következő felvonásból méltóztatnak megérteni.

IV. FELV.: AZ OSTROM.

A hangversenynek vége! Nagyszerűen sikerült! Általános tetszés, tapsvihár, gratuláció. A színpad már kihordva és a nagy közönség a gyomor unszolásának eleget akarva tenni, élénk zsbajjal asztalhoz ül.

Vigan cseng a pohár, pereg a száj. Majd ennek is vége és benn a nagyteremben megszólal Pali hegedűje.

Villanyos áram fut keresztül a termen, a közönség nagyobb része kilöki maga alól a széket és siet a táncterembe.

Ott pedig már nagy tüzzel járják a csárdást.

Darázs főhadnagy

ur nagyban tüzel, hatalmasan kartácsolva az ellent, már a bombáknál tart:

— Tudja-e kisasszony, miért vagyok önbe máris szerelmes.

— Sejttem! Mondják, hogy üde szép vagyok! No meg aztán fiatal!

— Az! Az!

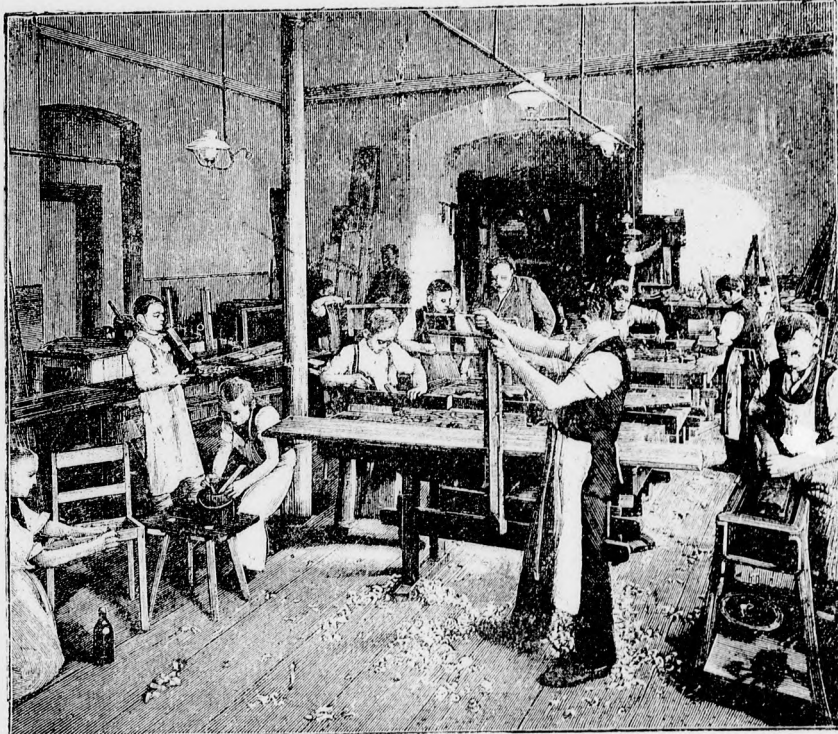
— Szemeim ragyognak, fogsorom ép, fehér és csillogó, a termetem karcsu, a mosolyom hevit, hangom csengő és elég szellemesen csevegek...

— Ez mind igaz, de...

— Érzéssel énekeltem a „Csak titokban akartalak szeretni”; úgy tánczoló, mint egy pille és ha pajkos kedvemben vagyok, megszerettetem még a megtesült melancholicust is...

— Ennyi szép tulajdonság elég, hogy egy kissé megtessék önnek tisztelt főhadnagy uram!

— Oh elég! Elég! De van még önben valami, kedves kisasszony, valami magnetikus erő, hatalom, vagy minek is nevezzem, egy olyan erő, mely magához vonzza, bilincseli az embert. Egy szóval ön

Árvagyermek az asztalos-műhelyben.

elragadó és én a bolondulásig szerelmes vagyok önbe...

— Ej! Ej! főhadnagy ur! Ön most ugyebár azt gondolja, hogy egy kis falusi libácskának el fogja forgatni az eszét!

— Bocsánat nagysád! Én nem szoktam senki fejét elforgatni. Az érzelmeim igazak. Csak nem tart jellemtelen embernek?

— Annak nem. De belátja, ha egy kissé furcsának tűnik fel előttem a dolog. Ön csak ma este ismert meg engemet és máris szerelmet vall!

— Oh nagysád! Hát nem tudja azt, hogy a szerelem egy pillanat műve. Egy tekintet! Egy szó elég, hogy lángragyujtsa bennünk azt a félve őrzött érzelmet.

— Oh főhadnagy ur, bocsásson meg! Önnek igaza van...

— Drága kisasszony! Remélhetek?...

Körülbelül ez a diskurzus folyik a szemmel kísért pár között; mindkettőjük a tánczról és kölcsönös érzelmek hatásától átizzadva járják még lankadatlanul a tánczot...

Az idő már későre jár. Aközönség lassan, lassan oszladozni kezd, csak főhadnagyunk és vagy két, három pár járja még a tánczot.

Majd a cigány is belefárad, elhangzik a zene és az utolsó párok is elszállingóznak.

Viszontlátásra — holnap...

— Igen, holnap! Oh, holnap! — szólt bágyadtan a legyőzött ellenfél.

V. FELV. A HADISARCZ.

Viszontlátásra — holnap!... És a holnap is elérkezett! Báránfalván egyébről sem beszélnek, mint a nagyszerűen sikerült hangversenyéről, no meg a fess főhadnagyról.

Látta, milyen jól, elegánsan tánczol?

Milyen kedves, rokonszenves egy ember! És hogy udvarolt a Maczuskának, mindig csak vélemulatott.

De ha! Mi az? Hiszen ott vannak. Igen, ott megy a korecsolyákkal felfegyverkezett művész-társaság, az egész trupp, a tegnapi est hősei! — Főhadnagyunk megint csak Maczuska mellett...

— Oh, kedves nagysád, én ma már eltávozok körükből, fog-e reám gondolni úgy néha, néha!

— Minden bizonnyal, főhadnagy ur, dicsekvéssel mondhatom, hogy így még nem mulattam soha.

— És én! Oh én! Ha meggondolom, hogy ezentul nélkülözöm kell kedves társaságát, fájós érzés fog el. De hálát adok a tündöklő napnak, ez az égi tünemény segítségére van a szerelmes embereknek, oh ő nagy mester, mert elő tudja idézni, meg tudja örökíteni egy lapon a kedves arcvonásait! Számíthatok egy ilyenre, kedves kisasszony!

— Minden bizonnyal, főhadnagy ur!

— Oh, ezer köszönet! Édes nagysám, ön engemet a halandók legboldogabbjává tett, szomorú szívvel távozok kedves köréből, de a parancs, a kötelesség hív. Isten önnel!

— Isten önökkel! Tartsanak emlékezetükben. És a főhadnagy ur elment, véle a kedv, öröm, vigalom, minden.

Báránfalva negyedik virágja pedig a többi három sorsára jutott: letépett.

VI. FELV.: A SEBESÜLT.

Elment. Elment, sóhajtja a belépett negyedik virág! Mikor látlak ismét? Ki tudja, mikor...

De szent egek! Mit is beszélt ő nekem tegnap, napról, háláról és mit is ígértem én néki!

Ah, most már értem. Ő arcképet kért, vár és én ígértem néki egyet, akaratlaul, anélkül, hogy felfogtam volna szavainak jelentőségét!

Fényképet! Az én fényképemet. Nem! Nem! Soha!

Meghódítottál, de hadisarczot nem adok, szólt könybelábbadt szemekkel a negyedik virág...

UTÓHANGOK.

Igen, kedves olvasóim, a báránfalvi negyedik virág is letépvé már, ott diszeleg a főhadnagy ur atilálaja alatt...

Megsebesült ő vélem együtt, csakhogy az én lelkem vérzik és a vér vízzé — bocsánat — téntává vált, azóta pedig egyebet sem teszek, mint irok, egyébre sem gondolok, mint az én virágomra, melyet én téptem le, de még fájdalom, nem tüzhettem keblemre.

Adja az Isten, hogy

mielőbb ez is megtörténjen.

Annak a letépett negyedik virágnak meg azt tanácsolom, hogy:

Sose busuljon,
Hanem vélem
Sirva vigadjon.

A FEJEM TEMETÉSE.

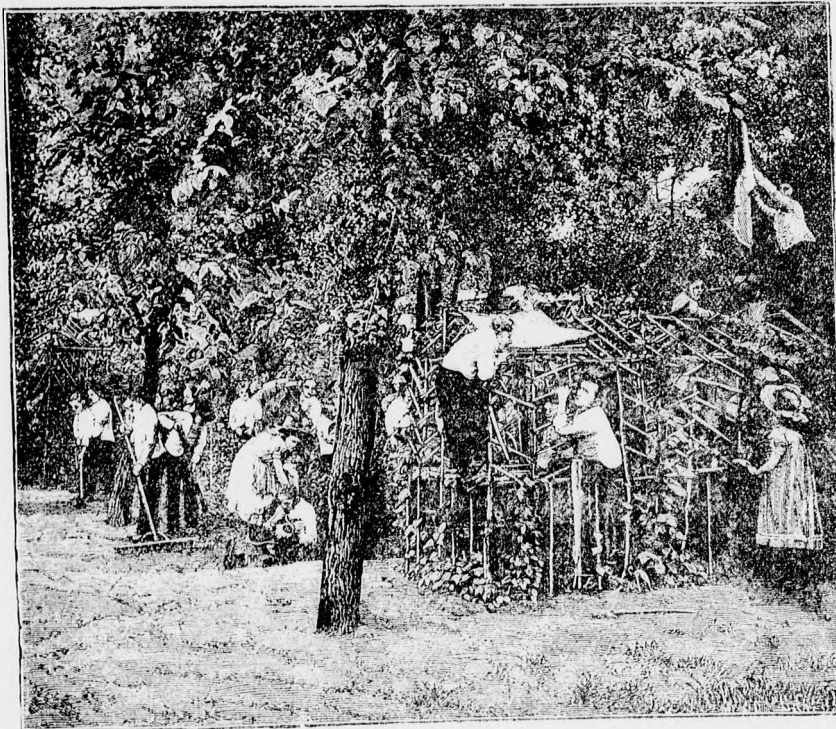
— Irtá: Pap Endre. —

Ugy kilencz óra tájban készülteket tettünk a lefekvéshez. Az édesanyám a belső kis szobában szokott hálni, én pedig mindjárt mellette a nagyban.

Az én levetközésem igen rövid ideig tartott, de az övé egy kicsit nagyobb időt vett igénybe. Megvártam, míg egészen rendbe jött éjjeli toilettjével s csak akkor oltottam el a lámpát.

Még egy keveset beszélgettünk, azután mindketten elszenderedtünk.

Épen féltizenkét órakor erős zörgetés történt az ablakon, oda szaladtam s megkérdeztem, hogy ki az?

Árvagyermek a kertészetet tanulják.

Jámbor utasok siró hangon kértek bebocsájtatást. Elfáradt, éhező vándorok kint állottak fedél és élelem nélkül a zordon időben ;

— Ereszd be, fiacskám — szólt édesanyám lassu, gyenge hangon.

Meggyújtottam a petróleumlámpát és kinyitottam a kemény záru pitvarajtót.

Villámgyorsasággal hárman rohantak a szobába, de nem szegény utasok, amint mondták, hanem irtóztató atléta természetű álarczos rablógyilkosok.

Az elsőnél egy hátultöltő dupla puská volt, a melynek a ravasza is fel volt huzva, egészen lövésre készen, és egyenesen a mellemnek irányozta, a másikonál egy irtóztató nagy hatlövésű forgópisztoly, a harmadikonál pedig egy rövid de igen széles és éles kard volt, olyan hogy biz a hóhér pallosnak is nagyon beillett volna.

A ki legelől állott, a kinek a puskája folyvást felém volt szögezeve, pénzt követelt és sokat.

— Nincs pénz — szóltam elég bátorsággal ; biz nem mondhatom, hogy hangom kissé ne reszketett volna.

— Add oda nekik, fiacskám, ott van a fekete kaszni harmadik fiókjában a gyöngyös tárczában — szólt édesanyám lassu hangon.

Én odamentem a fekete kasznihoz és a harmadik fiókból kivettem a gyöngyös tárczát, ugyanazt, amelyet Annácska diszített fel születés és névnapomra. Kinyitottam a tárczát és leolvastam a zsványoknak belőle 700 frtot.

A bandita mohón kapkodta fel a bankjegyeket és a zsebébe dugta.

— Nincs több ?

— Egy krajczár sem marad, — feleltem határozottan, — de azt meg engedik uraim, hogy e tárczát megtartom, mert örök emlékül kaptam egy előttem igen kedves hölgytől.

— No, az nem is kell, különben a hol nincs, ott nincs. Gyerünk !

Nagy örömmre mindhárman az ajtó felé fordultak és elindultak, de nem soká tartott az örömem, mert az akinél az éles kard volt, visszafordult s kardját alig értette a nyakamhoz egy kissé, a fejem azonnal a szoba közepére gördült, azután nagy nevetve eltávoztak, még az udvarról is hangzott a nagy éktelen nevetés és hahotázás.

A fejemet felvettem és magam elébe tettem az asztalra. Soká néztem rája, még sohasem láttam így színről színre. Azelőtt csak a tükör homályos visszaverődéséből értesültem, hogy milyen. Most tökéletesen előttem volt. Megfigyeltem orrát, száját, kis bajuszkáját, minden hajaszálát, még azt a kis kopaszágot is, ami fiatal korom daczára fejem tetején ékeskedett, nagyon szemügyre vettem.

Azután bementem a kis szobába az édesanyámhoz.

— Édesanyám, be fog-e gyógyulni ez a nagy seb a nyakamon ?

— Mindenesetre, édes fiam, majd odafenn az égben, az angyalok gyógyító balsamot fognak csepegtetni, és jobban leszesz, szerencsétlen gyermekem !

— De a fejemet talán el kellene temettetnünk ? — kérdém — mert az agyvelő és a nedvek, a levegő behatása következtében rohadásba fognak menni.

— No mindenesetre azt el kell temettetni, majd csináltatunk neki aranyos érczkoporsót és mindent ami szükséges ilyen gyászszertartáshoz.

Csakugyan hozzáfogtunk a temetési készülétekhez. Legelőször gyász jelentő czédulákat nyomattunk : „Behárfalvi Nemes János mélyen megszorodott szívvel jelenti, saját fejének, váratlan és hirtelen előfordult szerencsétlenség következtében történt gyászos elhunytát“ stb.

Az érczkoporsó is megérkezett a fővárosból, igazi remek mivű, a legelőkelőbb temetkezési egylet felügyelete alatt készült. Az alakja olyan volt, mint egy kerek edény, a fedele pedig egy gyönyörű kis aranytorony volt.

Megérkeztek azután a koszuruk is. A legelső és legszebb az Annácskái volt. Színarany babérlevelekből állott s hosszu kék selyem szalagján ezüst betűkkel ez volt olvasható : „A fiacskám fejének.“

A harmadikat magam tettem a koporsóra ; fehér rózsabimbók zöld levelek közt és a piros szalagjára az volt írva nagy fehér betűkkel, hogy : „Saját fejemnek.“

A sirt is megásatuk, nem oly hosszut, mint szoktak, hanem kereket.

Végére elérkezett a temetés ideje. Megjött a pap, kántor, a minisztráló gyerekek, szép piros fehér ruhákba felöltözve Midőn a gyászszertartás véget ért, megindult a menet.

A harangok megkondultak mindhárom toronyban. A koporsót fehérbe öltözött urhölgyek vitték, de nem keresztudakon, miként azt falukon és városokban szokták, hanem egy feketére festett deszkára volt föltéve a kis koporsó, a szellő meg meglibbentette a koporsóra illesztett koszoruk díszes szalagjait.

Közvetlen a koporsó után hárman mentünk, az anyám, Annácska és én ; karonfogva vezettet mindkettőjüket. Azután következett a beláthatatlan néptömeg, urak, parasztok mesteremberek, mindnyájan ünnepiesen öltözve.

Igazán szomorú temetés volt. Nem csak mi, hanem még az idegenek is sirtak, keserves könnyeket hullattak.

Mi ketten Annácskával a temetőben megvártuk, míg a sirt egészen behantolták, azután letérdeltünk melléje mindketten. Midőn felkeltünk a sirt mellől, Anna keserves sirásra fakadt :

— Mit fogok már én ezután esőkolgatni ? Hol van az a szép, piros száj, az az ékes fekete kis bajuszká, az az illős egyenes orr, világoskék szemek ? Istenem !... Istenem !...

* * *

Midőn felébredtem, már egészen világos volt a szobában. Ágyam mellett Annácska ült s épen valami enyhítő citromvizet készített számomra.

— Kedves Annácska, itt vagy ?

— Igen, itt vagyok. Melletted ültem egész éjjel. Irtóztató lázaid voltak, már azt hittük az orvos urral, hogy a reggelt sem éred meg.

— Hát édesanyám felkelt már ?

— Bohó, hiszen ő ezelőtt öt évvel meghalt.

— De Annácska, a fejem, fejem !... Oh, ez az irtóztató temetés !...

— Temetéssel álmodtál ? No, hiszen azért izzadtál oly nagyon.

— De a fejem ... a fejem ? Azt ott hagytuk a temetőben.

— Bohó, lázas, influenzás álmok ! De csitt, nem szabad sokat beszélni, mert a doktor ur eltiltotta. Csitt ...

EGY GYÖNGE JELLEM.

(Novella.)

(3. folyt.)

Irta : *Dárday Ernesztina* ;

fordította : *Bogdánovics György*.

II.

Az idegen, Maud könnyen kipirult arczába pillantott. Akkor a gondolavezetőnek rövid parancsot adott.

A gondola ide-oda siklott, anélkül, hogy miss Maud hozzátartozóit megpillantották volna.

— Előttünk kell, hogy legyenek, — mormogá a gondolavezető, ha uram és a contettina parancsolja, ama kis közbe bekerülök, hogy így elbük jutunk. És mielőtt még miss Maud ez ellen tiltakozhatott volna, a gondola villámsebessé a sarok körül fordult és elveszett egy félig sötét, csak a halvány holdfénytől megvilágított csatornában ; miss Maud megkérte a gondolavezető mellett álló szolgát, hogy forduljanak meg, de ez kijelentette, miután gazdájával gyors pillantást váltott, hogy lehetetlen megfordulni és a visszafordulás veszélyes. Így tehát nem maradt más hátra, mint előbbre hatolni. A víz a nedves falhoz

csapkodott, mikor a gondola keskeny csatornában haladt és a hajó csucsán függő lámpa előre veté vörös fényét a sötétbe.

Miss Maud egyedül volt a fiatal idegennel.

— Emlékszik még reám? — kérdé és hangja remegett.

Miss Maud igent intett, alig észrevehető fejbólintással s emellett a vér árulóan szökött arczába.

— Mily boldoggá tesz engem, — és újra megszorítá keskeny ujjaival a fiatal angol nő kezét. Egy szót sem ejtettek ajkai, de keze remegett az ő forró kézszorítása által és keble szaporán emelkedett átlátszó takarója alatt.

E pillanatban egy vontatott kiáltás szakítá meg az éjjeli csendet: Stai...i...preme-e-e.... és rá következett a szokásos ide-oda kiáltozás sok hangpazarlással és egy mellettük elhaladó gondola az övékhez surlódott. Egy hölgy telt, fehér karja kinyult az ablakon és egy legyezőcsapás éré a fiatal tisztet.

— Buon divertimento, Leonelló. A rivederei! — kiáltott egy nőietlen durva hang, egyuttal parancsoló és gúnyos hangon.

Miss Maud visszarezzent. Gyorsan felfogta helyzetének kompromittáló voltát és egyuttal az idegen gondolával való találkozást oly zivatart keltett bensejében, a melyről haragjában nem birt magának számot adni.

Felháborodva parancsolt rá a gondolavezetőre:

— Forduljon meg!

Leonellót szintén kellemetlenül érinté e váratlan találkozás; láthatólag szavakat keresett hogy miss Maudnak kielégítő felvilágosítást adjon. Folyton változott a színe és midőn végre visszanyerte szólási képességét, miss Maud kelletlenül szakítá őt félbe.

— Parancsoljon a szolgájára, hogy siessen.

— Jelenlétem kellemetlen önnek, signorina?

— Nincs rá ok, hogy ön ezt feltételezze, de nem is akarnám feltartóztatni, hogy saját társaságát keresse fel, — felelé miss Maud izgatottan.

Leonelló megértette a szemrehányást és szemére köd borult.

— Ne ítéljen el oly gyorsan, kisasszony!

Miss Maud összeszorított ajakkal tekintett a gondola szélén át a vízbe. A gondola ismét kifelé tartott a nagycsatornába. Az első, mit miss Maud megpillantott, Jane fehér ruhája volt és pár pillanat múlva a két gondola egymás mellé került.

Kérdőzködés, felelgetés, beszélgetés következett; az urak névjegyeket váltottak és végre elbucsztak a nélkül, hogy Leonellónak alkalma lett volna miss Maudnak egy-egy ellenszót odasuttogni, miután ez minden efféle kísérletet a fiatal ember részéről ki tudott kerülni.

Jane elbeszélte magának: Maud hol és mikor lett egymástól elszakítva és igen kedves dolognak találta, hogy az urak, a kikhez átszálltak, rögtön átengedték gondolájukat a hölgyeknek.

— Másképp kénytelenek lettünk volna Norton kapitányt felkeresni, hogy fedél alatt legyünk.

— Igen, hogy vad embereivel még egyszer elsülyesztessen bennünket, — gúnyolódott Maud — és egy mély fohász szállt fel kebléből. Hiszen most annak az emléke itt, kit szeretett, homályba borult.

(Folytatása következik.)

—) Vigasztalódj! (—

Apósánál az ifjú házasember
Feleségére, im, panaszt emel:
Vadabb az a vadállatnál, hisz őt is
A ruhaporolóval verte el.

„Vigasztalódj, fiam!” — szól rá apósa,
(A kinek szörnyű rüt már a neje,
Ha boszorkányt akar valaki festni,
Legjobb lesz, hogyha azt rajzolja le)

„Vigasztalódj! a te bajod kicsiny baj.
Be örömet cserélnék én veled:
Téged csak megvert a te feleséged,
De az enyém — megcsókolt engemet!...”

Gencsy István.

GONDOLATOK.

A nagy lelket az különbözteti meg a köznapitól, hogy életét egy magasztos ideához köti; hű marad hozzá következetesen, semmi körülménnyel nem alkuszik s rendszerint célt nem ér. Ezért a sorsa eredetileg minden geniének: tragikum; ha nem éppen fizikai, mindenesetre lelki; megrázó is tehát, de fölemelő is. Mert végre is csodálatos anyagból kell annak a léleknek alkotva lennie, mely egy elérhetetlen magasban lebegő célért egy egész életet képes áldozatul hozni; a közlekek ezt nem értik s megmosolyogják, de a jobbak csodálják, rajta lelkesülnek s lelkesítenek.

Dr. Dengi János.

*

A ki józan ész szerint cselekszik, annak nem kell illem-szabály.

*

Elhagyni egy nőt, ki szivből szeret, ostobaság; egy olyan nőt hagyni el, ki hiuságból szeret: veszedelmes cselekedet.

Nagy Béla.

*

Bolond az emberi sziv, fél a rossztól s mégis mindig inkább a rosszat hiszi el.

*

Az életnek éppen az ad értéket, hogy mulandó!

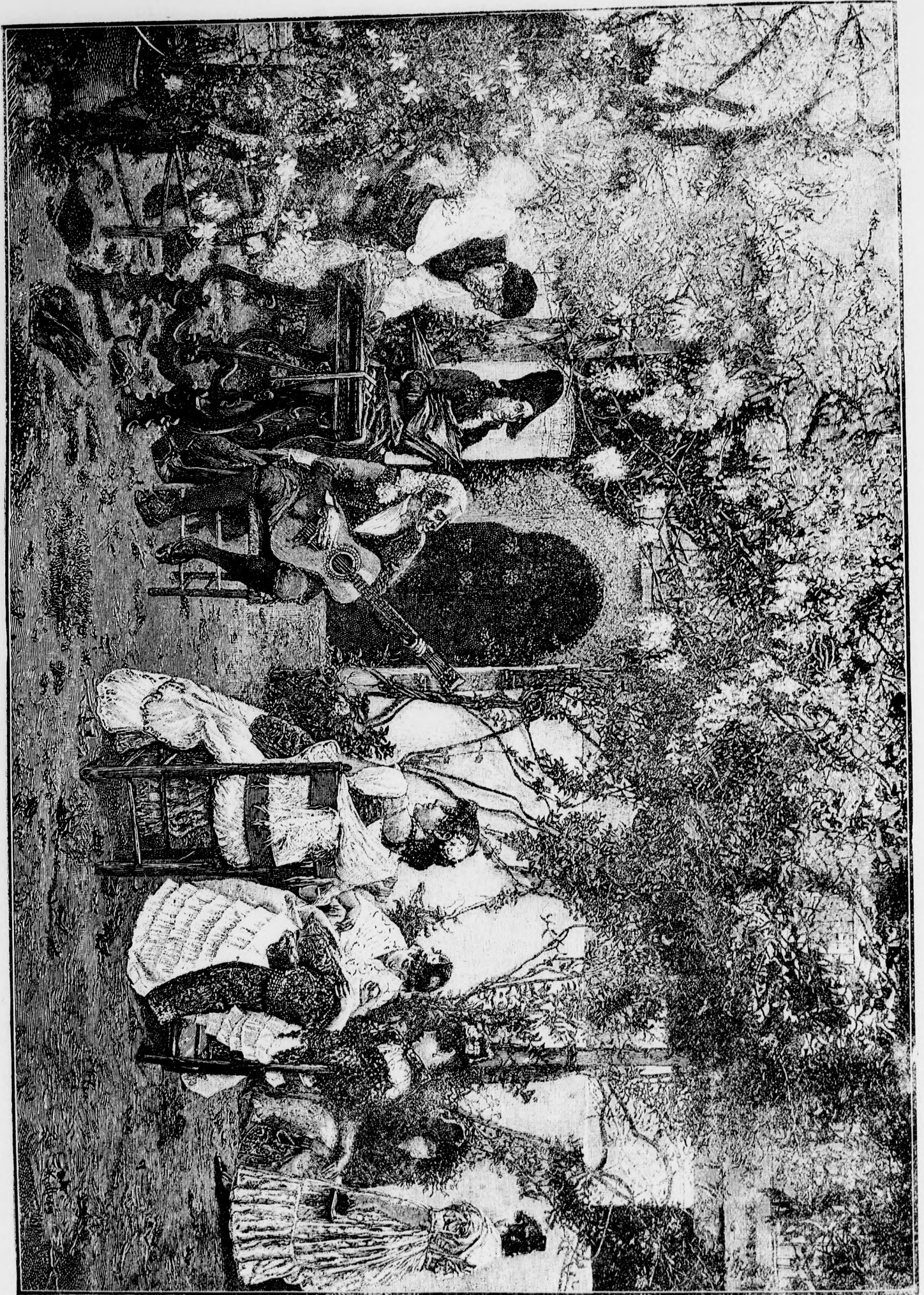
A.

—) Emléksorok. (—

Véghetetlen öröm árja,
Rejtett kínok, nagy sebek,
Árvák hangtalan hálája,
Lángoló, mély szeretet,
Harcz, a mely a szívet dúlja,
Üdv, mely az egekbe visz,
Gyász, a mely a multat sirja,
Remény, mely jövőben hisz —
Mindez együtt — nem papírra —
Egy könyvcseppben van megírva!
Adja az ég, hogy a rossznak
Soha, mindig csak a jónak
Legyen hírnöke a csepp,
A mely szemedből ered.

D.

É IGY TÖRTÉNT EZ SEVILLÁBAN. *É*

— NYÁRI VIRÁG. —

Virág és lány.

Madárdalos fák közt, zöld lombátor alatt,
Tarka lepkét űzve, fürgé fiú szaladt;
Nem vette észre, hogy virág van alatta,
Futtában rálépett, s szegényt letaposta.

Szirmait a szellő szétviszi szárnyain,
Túl a vadregényes, zöld erdő árnyain.
Temetőbe viszi, hideg márvány mellé,
Egy fiatal lánynak a sírhantja felé.

Halkan panaszkodik, remegve szüntelen:
„Nem éltem még, s már itt... én édes Istenem!”
De hallja ezt a lány, s azt súgja csendesen:
„Viseld a sorsodat békével, kedvesem!”

Ládd, vesztednek árán czélhoz ért a fiú,
Nem ok nélkül halsz meg, ne légy hát szomorú!
De annak az okát sehogysem találom,
Mért kívánta a sors czéltalan halálom.”

Szépízi Balás Béla.

Egy életunt palotában.

Irta: Széphegyi Gyula.

nap leszálltát komor, fekete felhőtörasz zárta el a földiek szemei elől és a nyugoti tájakról dudorászva jött a szél, elbarnítva a közeledő est amugy is homályosuló levegőjét az országot föl kavart porával.

Beértünk Zsellérfalvára és azon egyeztünk Jenő barátommal, hogy mielőtt a vihar kitörne, jó volna menekülni valahová, a hol esetleg meg is háthatnánk, mert a vasuti állomás, hová mi, a két ugynevezett csavargó, menni szándékoztunk, még négy órányira volt innen. Kocsisunknak meghagytuk, hogy csak lassan ereszsze a lovakat a falu között, mi pedig néztük a portákat, hogy hol volna legezészerűbb kopogni.

A házak nagyobbára mind szalmafedeles viskók voltak, hol semmi módon sem vala kedvünk „lógert” csinálni; azonban szinte a falu tulsó végén nagy, magas urilak váza tűneményeskedett előttünk a porfellegetben. Egy szembe jövő embertől megkérdeztük, hogy ki lakik benne?

— Ott Románi tekintetes ur lakik.

— No, mi akkor a tekintetes Románi ur vendégei leszünk, ha elfogad — indítványoztuk nyomban és a kapu elé hajtottunk.

Hanem ott elesodálkoztunk: egy óriási pusztaság volt bekerítve, hol sövénynyel, hol tövis-gyepüvel, melyen egyetlen fát, vagy bokrot, vagy egyáltalán valaminő emberi kéz által plántált növényt a szem nem látott. Épület sem volt azon semmi, csak a nagy pusztaság közepében a magas, impozáns palota omladozó oszlopokkal, melyek valamikor sárgára voltak meszelve. A fedelén több lyuk vala felfedezhető „szabad szemmel” is, a párkányzat egy része leomolva, a falakon egész mappa a „gyanus” repedésekből: szóval az olyan életunt embert juttatá eszembe

ez a palota, a ki halált áhit, mert megtagadta sorsa azt az életmódot tőle, a miben született és

felnőtt, s a ki ezért mindegyre öngyilkossági kísérleteket teszen, de sohasem sikerül és eme kísérletek nyomait hordozza a homlokán, mig él... Azok a nagy sebek, melyekből sok téglá és vakolat hullottak ki, mind arra vallanak, hogy ez a palota is a halált, a semmisülést várja, mert a kebele üres, szegény, s ha nem jön a jóltevő csákány: hát próbálgatja, miképp lehetne összeomlani!... Mert hogy ember laknék benne: e gondolatra nem ad jogot semmi.

A sövénykapu nyitva volt és egy mezei tagúthoz hasonló ösvényféle kanyarodott be az épület mögé; keskeny, fehér szalag a térdig érő fű között.

S nekünk egy ember azt mondta, hogy itt egy tekintetes ur lakik!...

Almélkodásunk közben előnkbe jött egy közép-magas, pofotyos, piros, kövér arcú, erőteljesnek látszó, vastag ember, zöld zsinóros dolmányban, szürke nadrágban és cipőben; az egyik kezében vasvillát tartott, a másikkal megemelte kalapját és jó napot kívánt nekünk. Mi megkérdeztük tőle, hogy itthon van-e az uraság?

— Az uraság?... Hát kit tetszenek keresni?

— A házi gazdát, barátom.

— A házi gazda én volnék...

— Ah! — mondám meglepetve. — Tehát Románi urhoz van szerencsénk?

— Nem, én Románi tekintetes urnak a veje volnék — szólt. — Mivel szolgálhatnánk? Én épp' annyi vagyok, mint ő.

— Csak egy éjszakai szállást akarunk kérni a magunk, meg a lovaink számára, mert az idő goromba lett és nincs kedvünk tovább utazni.

— Jó szízzel. Parancsoljanak behajtani. Van a lovaknak jó istálló, a kocsinak jó szin, az uraknak jó vacsora és ágynemű. Minden van.

Befordultunk a kanyargó, keskeny uton és én csak hiába néztem körül a nagy pusztaságban, hogy hol lehet az az istálló, meg szin?... Azonban a palota egyik homlokzatát megkerülve, előnkbe tárult minden.

Hat óriási kőoszlop között, melyek között valaminő időben verandának nevezték, álltak holmi gazdasági szekerek, ekék, boronák nagy rendetlenségben; tehát világosan ez a szin. A pinczék szellőztető lyukain kitóduló gőz pedig az istálló holléte felől világosított fel bennünket.

A „gazdá”-nak egy Pista név kiáltására valami szolgálgegy jött ki a pinczéből és a kapott utasítás szerint közreműködött kocsisunknak a lovak elhelyezésében. Minket pedig vezetett föl a gazda egy remek készületű tölgyfa lépcsőn. Terraszra jutottunk, honnan az előcsarnok ajtójáig egy könnyedén földobott gyalulatlan deszka vezetett a korhadt gerendákon.

Végre szobába jutottunk. Ez, ugy látszik, ebédlőnek volt építve, azonban jelenleg a gabonatár szerepét viseli. A rongyos padláson nagy halom tengeri volt letöltve a terem közepén, melyre ráhullott a menyezet festett vakolata. Körös-körül nagy szúszékok és hambárok belepve pókhálóval. Egy küszöbön átlépve, olyan szobába jutottunk, melynek pádimentuma roncsokba törve és halomba hordva hevert az egyik szegületben, és a korhadt gerendák ugy meredeztek ki helyen-helyen a fővényből. Itt a stukatur egészen le volt szakadva, de a fal rongyos vakolatán olyan helyeken, hol még ép volt, igazi művészi falfestmények töredékei kapták meg az ember figyelmét. Gondolom, hogy valami velencei tájképek lehettek.

A még meglehetősen ép tölgyfa-ajtókon és ablakokon remek és izléses munka bizonyítá, hogy

e palotának építője hosszabb, fényesebb, boldogabb időket remélt, mint a milyeneket az akkor láthatatlan, sejtethetlen jövő hozott rá.

Még két üres szobán mentünk át, mialatt teljesen meggyőződhetett az ember, hogy a minnek külsején öngyilkossági kísérletek látszanak: annak csakugyan a kebele is feldult és üres kell, hogy legyen — ha mindjárt egy palota is az!...

Hanem egy kisebb szobában már a „polgárisodás némi nyomai” tüntek föl; itt már egy tulipánosan festett almárium volt fölállítva; előtte két törött lábu, valószínűleg nyugalmazott szék; a falon egy hosszú, hosszú fogas tele aggatva rózsás, virágoscserep és porcellánkancsókkal; ezzel átellenben néhány szita a falba vert szegeken.

A hogy ujjal átléptünk egy küszöböt, ott már egészen emberlakta helyre jutottunk. Polituros ágy, toletteasztal, egy pár nádszék, magas kályhakezene, pokróczszőnyegek. A falak itt egészen épek voltak. Az egyik ágyon fiatal menyecske ült, babot tisztogatva; hosszukás, hegyes orral, kissé szeplős arcával, gyík-eleven apró, sűrű szemekkel; divatos blouse-ban és fodros szoknyában.

— Feleség — mondta a gazda, — ezek az urak szállást kértek; gondoskodj, hogy jól nyugodjanak.

Az asszonyság fölkel, meglökdösött két széket, melyek a nélkül is a szoba közepén voltak; aztán nyájas, negédes hangon mondá:

— Parancsoljanak leülni. Igaz, hogy egy kicsit rendetlen a lakásunk, de azért lehet itt nyugodni.

Az asszonyság mindjárt forgolódni kezdett a vaesora körül, mi pedig elővettük szívtartárczáinkat, mert valami szokatlan, rendkívül rossz levegő volt a szobában. A gazda kiment az udvarra s mi néztünk egymásra és gondolkodtunk. Künn már kitört a vihar, az ablakokat mindegyre lángba borította a villámlás, az ég zengett, csattogott, a palota rongyos fedele ropogott. Önkénytelenül az jutott eszembe, hogy vajjon az életunt palota nem-e ezen ünnepélyes alkalommal szándékozik öngyilkosságát végrehajtani, mikor két idegent is eltemethet maga alá?... Jenőnek is komor volt az arca, mint nekem és egyikünk sem szólott.

Sötét gondolataink közben egyszerre rekedt, halk nyöszörgést hallottunk egy másik szobából, mely egyelőre kétséges volt, hogy embertől származik. Ebben csak akkor győződtem meg, mikor az a nyöszörgő hang egy nevet kiáltott:

— Agnes te!

Erre az asszonyság beugrott a külső ajtón és azon szoba felé sietett, honnan a kiáltás hallatszék. Mig átment a mi szobánkon, összeszedte szemöldökeit és szitkozódott:

— Hogy az ur Isten nem tudja egyszer elvenni az ilyen nyavalyásokat! Hogy csak a sok bajt okozzák az embernek!

De amint belépett a másik szobába, mindjárt megváltozott a hangja.

— Tátám édes, hát mit parancsol? Hozzak egy kicsi jó hideg kávét?

Hogy a „tátá” mit felelt, azt nem tudom; köhécselő, fuladozó hangjából csak ennyit értettem: hjah, hjah, hja-a-ajh!

Végre vaesorához ültünk Jenő barátommal s mig az asszonyság fölszolgált nekünk, beszédbe elegedtünk vele.

— Ugyan asszonyom, régen laknak ebben a palotában?

— Éppen tiz esztendeje. Nekem akkor sem volt kedvem beleköltözni, de hogy tátámnak maradt a külső birtokokkal együtt, hát ő úgy akarta.

A másik szobából folyvást hallatszott: hjaajh, hjah, hjaajh!

— És most beteg az édesatyja? — kérdeztem.

— Az nem, hál' Istennek; nekem egy paraszt ember édesapám van.

— És az övé az a palota?

— Dehogya; a tátámé.

— Ugy? Most már értem: a nevelőatyjád.

— A Románi Péteré. Ó jajgat olyan rémületesen, hogy... Eléggé szégyellem, nem szánám megfojtani, de nem gorombáskodhatunk vele kérem, mert gazdag ember, egy rokona sincs és mindene nekünk kell, hogy maradjon. Ő nekem nem is nevelőatyám, csakhogy felesége nem volt soha és úgy fogadott engemet örökbe, tizenhat esztendő koromban.

— Ah!...

— Ő is adott férjhez ehhez az emberhez, s hát már túrnunk kell, amig meghal.

— De most úgy látszik, súlyos beteg?

— Nem, ő így van rendesen. Már négy esztendeje, hogy örökké haldoklik, fulladoz; az ágyból nem tud a maga erején fölkelni, s még sem viszi el az ördög. Különben fiatal korában életrevaló ember volt, mindenét úgy szerezte, az apjától semmije sem maradt.

— Hiszen az elébb mondá, hogy ez a palota is úgy maradt rá egyéb birtokokkal együtt.

— Igen, az más dolog. Az adósságba maradt neki.

— És kié volt azelőtt?

— Egy grófi családé volt. Az öreg gróf, a ki azelőtt valami harmincz esztendővel ezt a palotát építette, az meghalt, leányai meg fia kitudja, hogy gazdálkodtak, hogy nem: annyi pénzt kölcsönöztek tátámtól, hogy ide maradt bele a palota. Igaz, hogy sok perrel. Három prókátor-barátja volt tátámnak, s ezek mindent megtettek érte.

A másik szobából egyre hallatszott: hjah, hjah, hja-ajh!...

— S a grófok hová lettek?

— Azok egészen tönkre mentek; a konteszek is színésznek, minnek álltak be. A hány, annyi felé!

A bőbeszedü asszonyság elég kényelmes ágyat vetett, de én mégsem tudtam aludni. Agyamban folyvást az életunt palota története forgott, egy süllyedő grófi családdal, meg egy emelkedő uzsorással. A másik szobából meg folyvást hallatszott, mintegy adagio az én sötét elmélkedéseimhez: jah, jajh hjaajh!

... Ime, a jóígyekezeti ember, a ki oly sokat tudott szerezni ebben a nehézséges földi életben, melyben sok más ember megélni alig tud: talán nagy tetteinek és szorgalmának méltó jutalmát élvezi most négy lefolyt év alatt és ki tudja, még meddig?...

A hajnal már bepiroslott az ablakfüggönyökön, én megmozgattam Jenő barátomat, hogy keljen föl és menjünk tovább, de a másik szobában még mindig hangzott egyenlő ütemben: jaj, jajh, ja-ajh!...

A RÉGI ALEXANDRIA.

(Történeti visszaemlékezés.)

(Vége.)

— Irta: *Véteszi Károly*. —

Szerelmi lázában gazdagon aranyozott hajóján vonult fel hódításra a szívbéli politika bájos nagyhatalmassága, ki nagyhatalmakat mámorított el; kinek Julius Caesar sem állhatott ellent, s itta ajkairól a boldogság szinmézét. Diadalt és dicsőséget feledett e nő miatt, de lelke, nemes becsvágytól sarkallva, idején elfordult attól, a ki tápot szolgáltatott kéjszomjának; így tartóztatta a szép és csábos Cleopatra az idők gyors folyását, a hol csak lehetett. Antonius elé menve, ezüstös evezőket merítették a habok alá

válogatott szépségű ifjak. Legszebb szolganői, mint Nereidák, usztak hajója mellett, mely a vizet szegdelte, míg ő, arany-szövetek között, Venusként ült a hajó főhelyén, fejét és szabadon hagyott keblét napernyővel árnyékolván be.^{*)} Kapkodta a szellő a kidagasztott biborszínű vitorlát és a mikor hálójába keríté a híres római, kicsapongásuk oly nagy mérvet öltött, hogy Antonius, a ki lábaihoz dobta a világot, Bachusnak öltöztette, maga pedig Isis, a béke és áldásthozó istennőnek öltözött, inkább vetkőzött s istenek gyanánt imádtatták magukat a néppel. Zene-szóra, fogyatékos és áttetsző bombyx mezben, válogatott legszebb táncosnók lejtették körül az ünnepélyt. Így élvezte arany-nymbuszban az egykor oly félelmetes hős, de elpuhult római, az egyiptomi koronás szép asszony, a Nilus szirenéjének a szerelmét, melyet Plutarch ragyogó színű leírása után, Shakespeare olyan szépen örökített meg.

„... Cleopatra szép volt, leheletje
Egész Egyiptomot balszamossá tette.“

Szeretett szenvedélyesen és meghalt tragikusan. A Ptolemaeusok utolsó ivadéka volt. Antonius osztozkodott vele a nagy tragédiában. Valóban megható két koronának, egyszerre, ilyen porba hullása. Botránykedvelő irigyeik — Rómában — kéjjel fürödhetek a sárban. „Csak rágalmazatok, abból mindig marad valami“ — jól mondta ezt a latin klasszikus. Ki kételkednék azon, hogy Cleopát-rán annak idején sokan koptatták a nyelvüket. — Cleopatra története mindenestre nagyon érdekes és megkapó, azért maradt jobban ránk, mint sok világhódító. Nem mindig a szerencse, olykor a szerencsétlenség teszi az egyént nagygyá.

És mindezekből nincs már semmi, csak az emlékezet, mely lebegtetni szárnyait a mult felett. Úgy elmúlt minden, mint az illatár a levegőben, melyet a pazarlás nagy mesternője a legdrágább illatszerekkel támasztott, hogy megérez-zék a partok mentében, a merre csak uszott arany bárkája. Szétkallódott a sok kincs, mintha sohase lett volna összehalmozva.

Elenyészett minden, mint az a drágagyöngy, melyet a pazarolva csábító, italban olvasztott fel, hogy drágább legyen az. Azt sem tudják már itt megmondani, hol volt felállítva — ezüstözött emelvényen — az a két arany trón, melyet Antonius és Cleopatra elfoglalt, hogy fejük fölött, pávatollas legyezőket himbáltatva, bámultassák magukat. Kissé tőlük lejjebb, a trónra soha nem kerülő, törvénytelen gyermekek. Ennek a családi kiállításnak Julius Caesar családja legkevésbé örült, mert köztük volt Caesarion is.

Ideje volt már csakugyan, hogy Alexandriában a pogány műveltség és ókori kicsapongások fészkét a keresztény bölcsészet bölcsője szorítsa ki. Ideje volt már, hogy az antik-világot romba-döntse az evangélium. Kelemen, Didymus, Athanas tanították itt az új világnézetet s a keresztény Plátónak nevezett Origenes, ez a legnagyobb keresztény bölcsész, ki egyszerre hét jegyzőnek mondott különböző tárgyról toll alá, a kiről Jeromos mondja: „Vajon ki bírná mindazt elolvasni, a mit Origenes irt?“

A kereszténység kedvező talajt talált Egyiptomban, hol

hitték a lélek halhatatlanságát, a test feltámadását s bünbocsánatot gyakoroltak.

A karsu, közel kétezeréves Pompejus oszlopa áll még ma is rendületlenül, régi, elenyészett idők egyedüli maradékeként. Látásakor mult idők mesés nagyságáról álmodozhatunk.

Az assuan kemény vörös gránitba nem harapott az idő éles foga eddig, mikor körülötte mindig annyi pusztitanivalót lelt Husz méternél magasabb s két méternél valamivel hosszabb átmérővel bir ez az egydarabból faragott, rengeteg nagy kő. Legjobban megőrzött egyiptomi emlék, mely maga előtt látta hullámozni a történelem három korszakának a népeit. Ágyulóvész daczára is büszkén hordja ma is a szép korinthusi oszlopfőt, melyen valószínűleg szobor is állott valaha.

Pompejus, vagy Fablius helytartó állította fel ezt az egyenesen álló monolytot, műremekek arányát, a legyőzhetetlen Dioclecián császár tiszteletére, dicsőítésére. A talpköveken látható egyiptomi vésés arra enged következtetni, hogy a régi királysirok megrablását már a rómaiak sem tartották bűnnek. A keringő monda szerint azonban ezen a nyers kidolgozásu capitaelen Diocleciánnak kőből másolt lova állott. Ez a kegyetlen keresztényüldöző római császár, kinek esze gyakran szállt a hussal perbe, ugyanis Alexandria bevétele után (296 Kr. u.) vér ellen, vért követelvény, olyan nagy vérfürdőt parancsolt, mely a lova térdéig fölérjen: de a lova, a vérpatakban emberhullán megbotolván s térde előbb ázván embervértől, figyelmeztették a császárt, kinek vérszomja csillapulván, a legyőzöttek további felkonzolását beállította. Emlékeül e történetre, tette a nép oszlopfőre, a dicsvágytól feldult elméjü kegyetlen hódítóinak — lova mását. Most már csak az oszlop virraszt — rémes emlékezetként — a történelem fölött.

Ujabb időben békés czélokra is felhasználták az oszlopfőt excentrikus híres emberek. Csatagyőző, néplegyőző I. Napoleon, ki husz évig csinálta a törté-

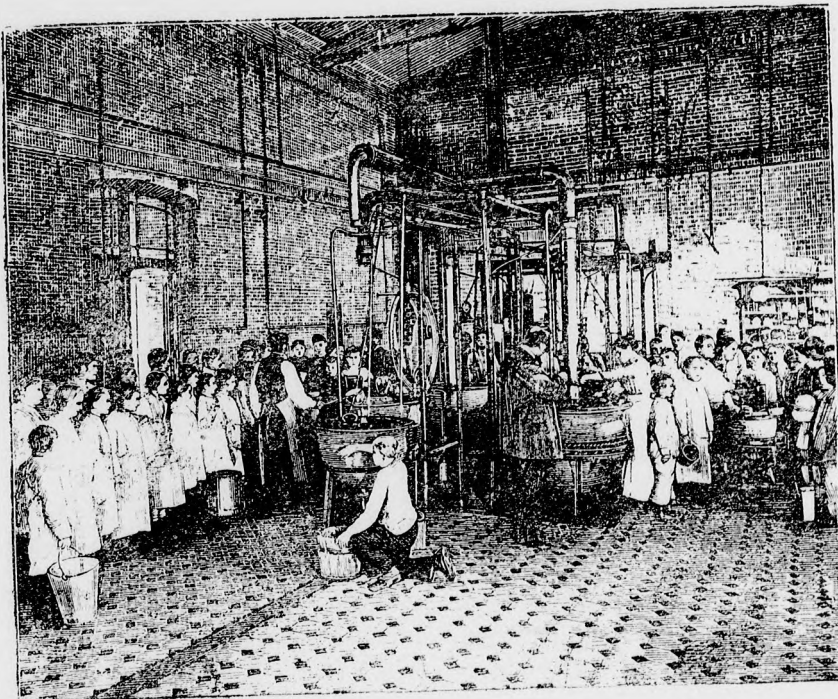
nelmet, mikor a pyramisokhoz jött verekedni, ezen az oszlopfőn reggelizett; 1827-ben pedig a pedáns angol tudós, Prokesch-Osten, nyolczadmagával ebédelt meg a harminczegy méter magas siklapon.

A világtörténelem lapjain olvassuk, hogy Alexandriában a legujabb időkig is nagyon sok vér áztatta már azt a földport, melyet fölkap a szél és szemünkbe hány. Mintha csak a természet szemrehányása volna ez — a vérengző embernek.

Alexandriában, a hellén- és zsidószellem találkozási pontján, történelmi talajon áll az utas valóban. Mindig nevezetes pontok azok, melyekről messze tova visszanzhetünk az idők távlatába, a történelmi gazdag multba, eladdig a klasszikussá vált időkig. Egy lejárt világ romemlékei között járni mindig érdekes, nyugati kihült fantáziával is.

Alexandria Egyiptomnak most egyedüli városa, mely az ókorban immár állott. Alexandriát látva, valóban a messze távolban tévelyeghetnek a gondolataink.

Hogy csak keveset említsek, itt kötötte össze az ember keze (Ptolomaeus Soter) Pharos szigetét a szárazfölddel. Itt állott Serapisnak egykoron nagyon fényes temploma. Az egyiptomiak és görögök egyaránt tisztelték ezt a hamis istent, de mikor mind a két nép más vallásra tért át, elhomályosodott a templom fényessége, ócskává vált az egész alkotmány. Itt fűzött Bonaparte

Árvagyermek az ételosztásnál.

*) Makart képe.

Napoleon, az ujkori Caesar, újabb babért homlokára; mondják, a közel pyramisok alatt volt katonai pályájának apoteozisa. Szóval Alexandriánál a történelmi fényes multban nincs gazdagabb városa a fekete világrésznek. Csak napjainkban háromszor pusztult el polgár- s vallásháboruk, ostromállapotok s tüzek által ez a csodálatos, mindig újra s szebben felépített phönix-város, mely azóta, hogy Nagy Sándor birodalmát hadvezérei maguk között szétszegték s e város, Egyptommal, Ptolomaeusra esett, sokszor cserélt jó és rossz gazdát a Ptolomaeusoknak ez a szép provinciája. Xenophon megmondotta már nagyon régen, hogy „Könnyebb bármi állaton, mint az emberen uralkodni“. Görögök, perzsák, rómaiak, arabok, törökök, francziák, angolok kincset ontva, törték, zúzták magukat érte s vele a fényvilágáról híres Egyptomért, boldogításáért; Dárius, Pompejus, Caesar, Szent Lajos is. És azt a várost, mely Krisztus idejében hat órányi kiterjedésen egy millió lakosnál is többet számlált, a mamelukok garázdálkodása ötezer lakosu kis várossá néptelenítette el. A régiből már csak a neve maradt meg. Ma már ismét kétszázézer lakossal bír s ezek között negyedrészt európai. Tódulnak ide a szerencsekeresők örömmel. Ma már ismét világváros; a benne fölgazdagodott európaiak (kalmárkodó francziák, olaszok) tették azzá. Újra épült, szépült Alexandria s virágzásnak indult, talán, hogy ismét s újra — visszaessék. A poroszok Páris ostromlásakor (1871) nem követtek el oly vandalizmust, mint az angolok, mikor Seymour tengernagy vezérlete alatt, az angol tőkepezések érdekében, az 1882 június 11-iki vérfürdő utáni napon, a várost bombáztatták. Az omlatag házakat, elkomorított romokat, törmelék-halmokat én is láttam néhány év után. Most ismét nyugalom van Egyptomban. Jól mondja Coutelle: „A nép gyorsan változik, ma hiéna, holnap gyermek“. Ha a most türelmes arabok, a nyakukon levő európaiakat ismét meg fogják únni s lerázni akarják, lesznek ismét hiénák.

Alexandria, a Ptolomaeusok hajdankori székvárosa, gazdag multtal bíró város. Második Carthago, de nem a pusztulásban Carthago, hanem a virágzásban. Tudós könyvekből tudjuk, hogy klasszikus talajon állunk itt. Alexandria egymaga történelmi codex. Ebből a codexből szakítottam én, a magas tengeren, — 500 mértöldnyi hosszú út után — ezt a keveset.

Ezek, Alexandriában, az új időknek régi keretei. Az alexandriaiak elmondhatják magukról és emlékeikről Morus Tamással: „A jótetteket porba jéggyezzük, a bántalmakat márványlapokba véssük“. Elmondhatják Grillparzerrel is: „A békó csak a kezét kötheti meg — szabad marad a gondolat“.

MELYIK GYŐZ?

— Svéd regény. —

Irta: *Canajetto herczegnő*;

(3. folyt.)

fordította: *K. Beniczky Irma*.

I.

Rode asszony azonnal Alicehez ment és fájdalomosan remegő hangon szólította meg: — Kedves Alice, ezt nem vártam tőled! Mért

nem adtad értésére Rikárdnak mindjárt elejétől fogva, hogy közönyös vagy iránta? Sőt ellenkezőleg, a legnagyobb nyájassággal és előzékenységgel felbátorítottad. És igazság szerint mi kifogásod van ellene? Találhatsz-e széles e világon férfit, ki jobban illene hozzád?

— Talán te óhajtod, hogy menyed legyek? — kérde Alice élesen s most tekintett föl először villogó szemmel, lángoló arczezal.

Eppen lábbelijét akarta levetni a séta után.

— Hiszen épen neked van legtöbb okod hálásnak lenni irántam! Hát nem éreztetted-e mindig velem, hogy nem vagyok méltó fiadhoz? Azt csak nem hiszed, hogy tolakodó lehetnék s akaratom ellen nőül megyek fiadhoz?

Ismét lehajolt s olyan hevesen kezdte czipőjét kigombolni, hogy a gombok is leszakadtak s messzire gurultak a sima padlón.

— Istenem, Alice, hát csakugyan olyan ijesztő vén asszony vagyok, miszerint miattam visszautasítottad fiamat?

— Nem önmagamért tettem azt! — kiáltott Alice, a topánt egy sarokba dobva s letérdelve, hogy házczipőjét az ágy alól kivegye. Mert lásd, én nem akarok veled haragban élni, nénikém és te pedig természetesen haragudnál, neheztelnél rám, ha fiadat boldogtalaná tenném.

— De édes gyermekem, azt bizonyára nem tennéd —

— Most saját meggyőződésed ellen beszélsz, nénikém. — Mondhatod-e lelkedre, becsületedre, a szemembe, hogy azt hiszed, Rikárd boldog lenne velem?

— De édesem, hát mért ne lehetne veled boldog?

— Mintha te azt nem tudnád! Mintha nem tudnád, hogy ideges és heveskedő vagyok, meg szélszélyes is, s hogy Rikárdnak nyugodt, egyenletes természetű nő kell; mintha nem tudnád, hogy pénz kell neki, ha nőszülni akar, s hogy nejét valóságos nyakába akasztott malomkőnek tekintené, ha kicsinyes, korlátolt viszonyok közt kénytelen volna élni! És mintha nem tudnád, milyen az én természetem s ha olyasmit észrevennék, vagy csak sejtenék is, azonnal eltűnnék az ő életéből, bármi áron is!

— És mindenekelőtt, — folytatta kis szünet után remegő hangon — mintha nem tudnád, hogy Rikárd tulajdonképen nem is szeret engem, hanem csak úgy képzeli magának, mert társaságomban jól érzi magát és mert mi ketten, te meg én, olyan nagyra becsüljük egymást — és — és hasonló külsőokokból.

Az öreg asszony hallgatott. Az a kérdés, melyet Alicehez intézni akart: „Vallja meg igaz lelkére, mást szeret-e, minthogy fiát visszautasította?“ megfagyott ajkain. Hát nem az tűnt ki végre Alice szavaiból, hogy ő mégis szereti Rikárdot? Ő nem gondolt önmagára, csak ő rá és az ő boldogságára.

Árvagyermek torngyakorlatai.

Ez mélyen meghatotta anyai szívét; karjaiba zárta Alicét, megcsókolta s aztán mondá:

— De ha mégis csalódtál volna, Alice; ha Rikárd mégis szeret téged igazán? Hiszen akkor világos, hogy csak te, egyedül te teheted boldoggá.

— Nem, azt én épenséggel nem hiszem. Még ha most valóban szeretne is, de hát nem úgy van, én nagyon tisztán látok, sőt tulságosan is, édes nénikém, és az az én szerencsétlenségem; de ha mégis úgy lenne, akkor talán nem lennék képes „nem“-et mondani, mert olyan embernek mint Rikárd, nem mondják azt, hogy „nem“. — Elhallgatott, s a büszkeség kifejezése vonult el arcán. — Neki nem mondaná senki, hogy „nem“, — ismétlé ábrándozólag.

— Most behivom őt, Alice!

— Nem, hadd fejezzem be. Talán nem mondhatnék nemet és az szerencsétlenség volna, mert sohasem mernék hinni sem ő benne, sem magamban. Nem vagyok szigorú bíráló csak másokkal, de leginkább önmagammal szemben. Kételyek gyötörnének szüntelenül, attól rettegnék folyton, hogy talán mégis csalatkozott bennem, hogy nem felelhetek meg igényeinek, s nem nyújthatom neki mindazt, a mit tőlem várt.

— De édes gyermekem, ha te nem felelsz meg igényeinek, hol talál mást, ki — —

— Nem, nem — szakítá félbe élénken az öreg asszony beszédét. — Azt hiszem, minden más fiatal leány jobban illene hozzá, mint én. Mások nem olyan kritikusok, mint én, mindent elfogadnak a mint épen nyújtatik, a nélkül, hogy sokat töprenkednének rajta és aztán pompásan megelégednek töredékekkel és maradékokkal; de arra én nem vagyok képes, nekem a férjem mindenem, de mindennem lenne és ép úgy én is akarnék mindene lenni és azon a napon, a melyen észrevenném, hogy már nem úgy van — —

— Nos, hát akkor mit tennél, te bohó?

— Akkor főbelőném, — felelt tréfás hangon, de a mellett olyan komoly nagy szemeket meresztett az öreg asszonyra, miszerint elment a kedve minden további rábeszélési kísérlettől.

— Sohasem hittem volna, hogy annyira felengző vagy Alice, minden kritikus bölcseség daczára. Ilyen módon sohasem mehatsz férjhez!

— Nem hát, és ki mondhatja azt, hogy én férjhez akarok menni? Érett, józan észszel azt nem lehet tenni, vagy gyermek, vagy hülye, a ki teszi.

— Avagy szeret. Ha arra nem képes, akkor igazad van!

— Szeret? Nénike, te semmitsem értesz! Épen ha a nő igazán szeret, akkor nem meri tenni. Máskülönben mit törődne vele, boldogtalanná teszem-e ezt vagy amazt? De azt a férfit, a kit szeretek egész életemre magamhoz bilineselni, istenem, mily balga önbizalom az!

— Alice, úgy hiszem legjobb lesz, ha most behivom Rikárdot.

— Tégy amit akarsz, néni, — mondta Alice komoly, lángoló, szinte fenyegető pillantást vetve rá. — Én akkor csak azt fogom ismételni: nem, nem, nem! olyan hangosan, hogy az egész házban meghalják!

Rikárd türelmetlenül várta anyját szobájában. Épen arra készült az öreg asszony, hogy mindent elmondjon neki, de ő csak egyetlen kérdést intézett hozzá:

— Mást szeret?

És midőn arra nemmel felelt, fogta kalapját és ment.

Önszeretete, hiusága mélyen meg volt sértve. Olyan bizton számított hatalmára. Eddig sohasem közeledett eredménytelenül a nőkhöz, mindig eléje jöttek feleuton, pedig sohasem közölt egyikkel sem annyit tulajdon énjéből, mint épen Alicevel. És nemcsak ezen tekintetben szokta meg, hogy szerencséje legyen. Sohasem küzdött komoly viszonytagságokkal, nehézségekkel, sohasem volt kénytelen valamely feltett szándékról lemondani, mindig keresztül vitte terveit, ha komolyan akarta. És most arra kényszerítette büszkesége, mondjon le szándékáról, még kísérletet sem szabad tennie az ellentállás legyőzésére, mely olyan váratlanul utját állta. Mert szerelemért koldulni, soha! Most már nem is kellene neki, el sem fogadná, ha Alice maga kínálná neki szívét.

Az évek alatt, melyeket külföldön töltött, olyanféle érzete volt, mintha Alice odahaza ülne, s ő reá várna, mintha ugyszólván készen tartaná számára a boldogságot és csak el kell jönnie érte, a mikor jónak találja. Most el volt keseredve, neheztelt rá, mintha megcsalta volna; úgy érezte mintha eddigi életét befejezte volna, mert az annyira össze volt forrva az ő képével. A jövő most szabadon, nyiltan állt előtte, s hitta, csalogatta, szerezzen magának kárpótlást elvesztett illuzióiért.

Néhány napig kerülte Alicét, aztán hirtelen elhatározta magát, hogy egy időre elutazik. Egy norvégiai fürdőhelyre utazott, ott mint buzgó udvarló lépett föl s elragadtatta a fiatal hölgyeket finom nagyvilági modora és eleganciája által. Akkori kedélyhangulata nagyon fogékonyá tette egy új szerelem iránt. Most csak egy naiv, öntudatlan leánnyal kellett találkoznia, ki Alice ellentéte, — és a lebegő gyújtó szikra kész volt lehullani.

És a leány — és a szikra lehullott.

Két hét múlva anyja hosszú, hosszú levelet kapott, mely úgy látszék tulajdonképen Alice végett iratott s természetesen fel is olvasta neki a mama. A levél csak röviden, de annál hosszabban elmélkedett a szerelemről általán véve; valószínűleg saját védekezésére és mentegetésére írta azt.

„Miért szeretem őt, — épen őt? — kérdeztem magamtól — okos embernél minden bizonynyal oka van mindennek, a mit cselekszik és érez. Sokkal elméesebb és szellemileg fejlettebb nőket ismerek, kik jobban megértették volna benső szellemi és érzelmi életemet — sőt mindig előszeretettel kerestem olyan nők társaságát. Miért nem szerettem hát egyiket ezek közül?“

— Halljuk! Halljuk! — szólt közbe Alice.

— Várj egy kicsit, még valamit hozzá tett a mi terád czéloz: „Avagy ha olyan nőt szerettem, miért nem voltam képes viszonzszerelmet kelteni szivében?“

— Mirevaló ez? — kiáltott Alice. — Valóban szükségtelen nekem ezt a kis hazugságot odavetni, ugyszólván mint alamizsnát!

— De Alice!

— Csak folytasd, kicsikém! — így nevezte tréfásan az öreg asszonyt némely alkalommal, — most ne foglalkozzunk mellékes dolgokkal, nagyon kíváncsi vagyok a többire.

„Azt kellene hinnünk, hogy épen azok közt leghamarább támadnia kell a szerelemnek, kik legjobban megértik egymást, kik együtt élvezhetik a teljes lelkiélet boldogító közösségét. De pedig nem úgy van; ezen szellemileg fejlett okos nőket, kik minket teljesen megértének, szeretjük mint barát-nőinket, s mint olyanok, nélkülözhetlenek. Csodáljuk, nagy élvezetet találunk a kölesönös gondolat- és

eszmecszerében, fölötté érdekesnek találjuk őket, de — nem szeretjük!

— Most már ellenmondásokba keveredik, — szólt közbe Alice, kinek egyszerre nagyon jókedve kerekedett — hiszen előbb megszerette őket. De az mindegy, csak folytasd — naiv ellenmondásai tetszenek nekem. Tehát: „nem szeretjük“.

„Mert én azt hiszem, hogy a szerelem egészen más törvényeknek van alávetve, mint más érzelmeink“

— Az igaz, a szerelem úgy lepi meg az embert, mint a prüsszentés, a nélkül, hogy tudnánk: mikor és hol fáztunk meg.

— De Alice, milyen gonosz vagy!

— Hát csak ne vedd rossz néven, kicsikém. Hiszen végre kedves fiad is csak halandó ember. Ő is egyszer náthás lehet. Csak folytasd!

„A szerelem tudniillik a lélek egészen más terére tartozik, mint a barátság, a gyermeki szeretet stb. A szerelem főleg az ellentétek törvényén alapszik. És éppen azért attól tartok, ha a modern nőemancipáció művit betejezi —“.

— Ah, mindig jobban belebonyolodik! Emlékszel még, néni, milyen buzgón szólt még pár hét előtt a mellett, hogy a nőt úgy kell nevelni, mint a férfit, mert csak akkor lehet igazi társa férjének? De az nem baj — olvasd csak tovább, — mindez kitűnően mulattató.

Közelebb vonult az öreg asszonyhoz, átkarolta és bekandikált a levélbe, míg amaz tovább olvasott:

„Ha a nő éppen olyan fejlett, okosodó és öntudatos lesz, mint a férfi, akkor eltűnik a szerelem a világból, mert a nő lényege a közvetlenség, abból áll tulajdonképp az örök-nőiesség.“ — Csak látnád az én Ágotámat, anyám, akkor legjobban megértenéd, mit értek én ez alatt. Csak látnád nyílt, kék gyermekszemeivel, melyek olyan csodálkozva és ártatlanul bámulnak az ismeretlen nagy világba“.

— Hallod, nénikém, ez valóban elragadtató! — kiáltott Alice tapsolva. — Sohasem tudtam, hogy Rikárd annyira szereti a gyerekeket!

Rode asszony szájára tette kezét.

— Csitt, te kis gonosz! Most már többé egy szót sem fogsz hallani, ha így gunyolódol!

— Már eleget is hallottam! — kiáltott felugorva. — Most a szobámba megyek és gondolkodni fogok a szerelem nagy rejtvénye felett. Kedvem volna egy értekezletet írni, melynek czime — mi is lenne az? — igen a czime lenne: „Szerelem és szerelmesség“.

Az öreg asszony jóízűt nevetett Alice pajzánkodásain, nagy élvezetet talált benne. Ez arra a meggyőződésre juttatta gyanakodó természetét, hogy Alice szívében nem rejtőzik mélyebb érzelme fia iránt, a mitől tartott egy ideig, mert akkor egészen másképp fogta volna föl eljegyzését. Rode asszony pedig nem oly könnyen bocsátaná meg leendő menyének, ha Alicénak bánatot okozott volna. A mint a dolog most állt — az ő nézete szerint — egészen nyugodt és megelégedett lehetett.

Rikárd nem küldte el menyasszonya arczképét; azt állította, hogy valamennyi rossz. De levelei mind jobban áradoztak a boldogságtól, szerelemtől és üdvösségtől és az anyja fogékony képzetére ez nagy benyomást tett s erősen befolyásolta leendő menyé előnyére; nagyon is hajlandó volt azt a leányt szeretni, ki fiát olyan boldoggá tette, s annak szemével látta őt a szerelem eszményítő világításában.

Ugy határozták el, hogy a fiatal norvég menyasszony szüleivel Stokholmba elkiséri Rikárdot, hogy anyjával megismerkedjék és az ő kedve szerinti lakást béreljenek a fiatal pár számára. Az öreg asszony és Alice buzgón foglalkoztak, a házat a

vendégek elfogadására berendezni. Alice kedélyhangulata ezalatt ismét megváltozott, ideges, ingerlékeny volt, semmi sem tetszett neki, a mit az öreg asszony indítványozott, s olyan hirtelen és hevesen mozgott, miszerint nemesak egy darabot tört össze a régi, finom családi porcellánból, s még hozzá azzal vádolta az öreg asszonyt, hogy készakarva utjába tette De mindez nem rontotta el az anya jókedvét, csak hálát adott titokban az égnek, hogy Alice és Rikárd közt mindennek vége lett még annak idejében.

(Folytatása következik)

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Van változó formája az örültségnek: egyik ember királynak képzelet magát, másik Istennek, a harmadik a római pápának, van a ki állatnak tartja magát és úgy viselkedik is. Mindenképp szomorú dolog az örültség akkor is, ha kaczag!

A budapesti törvényszék nemsokára három örült felett fog törvényt ülni. Ezek a szerencsétlen czeplédi parasztok merényletet terveztek ő Felsőge a király ellen. Minek ide végtárgyalás, minek bírói ítélet, be kell őket csukni a Lipótmezőn egy jól kipárnázott czellába, kényszerzubbonyt rájuk, mert csak az örültség sugallhatott nekik ilyen, a mily elvetemült, oly ostoba tervet. A csatornában akarják elhelyezni a dinamitot legjobb királyunk ellen oly uton, hol felséges Urunk sohasem jár; pontosan járó pokolgépet akarnak készíteni anélkül, hogy egyikük is értene a mechanikához és felséges Urunkat azért akarják felrobbantani, mert a kormányzást felelős minisztereire bizza!

Hát nem bolondok ezek az egy cseppet sem veszedelmes anarchisták? Hiszen akármilyen elvetemedett legyen is valaki, mondjuk, annyira aljasodik, hogy szentségtörő kezét király ellen emeli is, már józan észszel csak nem kezd ilyen vállatba pénz nélkül oly örülten ostoba módon, mint ezek az eszeveszett czeplédiek és nem kürtölik világgá s főképp nem kötik egy vén asszony orrára, hogy „hallod-e, mi merényletet tervezünk a király ellen, de el ne mondd senkinek!“

Igazán kár volt a napilapoknak annyira felfújni ezt a dolgot, a mely jelentőségében oly parányi, hiszen az egészről csak az világlik ki, hogy három szerencsétlen flótásnak meghibbant kicsit az agya! És igazán nevetetőnek, komikusnak tünnek föl előttünk ennek a három embernek a munkája, tervezgetése, ha nem volna az örültség szomorú dolog még akkor is, ha megnevetett!

* * *

Trónörökösünk megházasodik!

Trónörökösünk nem házasodik meg!

Majdnem naponkint házasítja meg a napisajtó szeretett trónörökösünket, a ki csak nemrég gyógyult ki teljesen nehéz betegségéből. És milyen kalandos házasságokat kovácsolnak! Egy ideig az a hír volt elterjedve, hogy a trónörökös az özvegy trónörökösét vezeti oltárhoz. Mikor erre a hírre a leghatározottabb czáfolat megérkezett, akkor a trónörökös Angliában tett utazásából azt gyanították, hogy angol hercegnőt vesz feleségül. Mikor aztán Angliából is menyasszony nélkül jött haza, akkor azt mondták, hogy megvárja, míg Erzsébet főhercegnő Rudolf trónörökös árvája eladó lányává nő, aztán azt viszi otthonába. No ezt nem hitte el senki. A múlt héten már Mária Lujza Cumberlandi hercegnővel jegyezte el a napisajtó, s ma olvasom, hogy ezt a hírt is megczáfolták illetékes helyről.

El lehet képzelni, milyen kellemetlen lehet ez a tapintatlan eljárás trónörökösünknek, kiről már most az a hír kezd terjedni, hogy agglegény marad!

* * *

Most egy nagyon aktuális kérdés foglalkoztatja az embereket: lesz-e Magyarországnak önálló vámterülete? Megindul a találgatás: igen, nem; fogadjunk hogy lesz! A fejemet teszem egy fületlen gomb ellenében, hogy nem lesz.

Ne várják kérem, hogy prófétai ihlettel a jövőbe nézzek, s megmondjam, hogy lesz-e! Ez már a politikába tartozik, az pedig nem kényerem.

— Az előkészületek az önálló vám létrehozásához meg vannak téve.

— Ezt látjuk!

— Ha a kiegyezés alkotmányos uton meg nem ujítható Ausztriával, akkor életbelép.

— Ezt tudjuk.
 — Megújítható lesz-e a kiegyezés, az a jövő titka.
 — Ennyit mi is tudunk.
 — No ennél többet kedves olvasóim én sem mondhatok önöknek: először, mert az ügyesség pört akasztana a nyakamba kauzció nélkül való politizálás miatt, másodsor mert ez a kérdés olyan bonyolult, hogy annak kifejtéséhez ép olyan politikai éleslátás kell, mint megértéséhez. harmadszor azért, mert én ezzel a politikai éleslátással nem rendelkezem!
 Ausztria azt mondja: a vám minket tesz tönkre.
 Mi azt mondjuk: Ausztriát juttatja a tönk szélére.
 Ausztria nem adhatja majd el nekünk ipari czikkeit, mi nem vihetjük gabonánkat Ausztria piacaira
 No majd a jövő és politikusaink megoldják ezt a kényes kérdést.

* * *
 Mikor Zolát az esküdtszék elítélte, azt hittük, lekerül a Dreyfus-ügy a napirendről s ime Franciaországból újabb meglepetés hírére hozza a táviró: Eszterházyt elfogták! És pedig azért mert kitünt, hogy „Esperanza” névvel aláírt táviratok hamisítványok, még pedig olyanok, melyek Eszterházy tollából kerültek ki! Ezeknek a táviratoknak az volt a céljuk, hogy Piquardnak Eszterházy ellen való vallomását megakadályozzák! Ezekről kitünt, hogy Eszterházy hamisító, a ki mindegyre képes volt stb. stb nagyon sok minden tünik ki ezekből a hamisított táviratokból, s meglehet, hogy a Dreyfus-ügyre nem is remélt világosság fog derülni. No majd meglátjuk.

Mecsekajti.

KÉPEINKHEZ.

Dóczi Lajos. Olyan férfit mutatunk be jelen képünkön kedves olvasóinknak, a ki a legelső fokról küzdött fel magát az udvari és külügyminisztériumi tanácsossáig. Vagyonos szülők gyermeke volt, atyja azonban a szabadságharcz alatt vagyonát teljesen elvesztette. S már elemi iskoláit a legszegényebb sorsban végezte. A soproni gimnáziumban már az ifjuság vezetője lett, majd jogi tanulmányait Bécsben végezvén, a Presse szerkesztőségébe lépett. Politikai iránya Deák Ferenczet követte s fényes tehetséggel megírt ily irányu czikkei Horváth Boldizsár igazságügyminiszter figyelmét felkeltették s az ő ajánlatára vette Andrassy Gyula maga mellé a külügyminisztériumba, hol osztálytanácsos, majd udvari tanácsossá lett s a magyar nemességen kívül számos kitüntetést nyert. Tagja a Kisfaludy-, valamint a Petőfi-társaságnak is. Mint költő a romantizmus felé hajlik. Legremekebb műve a „Csók” című verses vigjátéka, jeles művek „Utolsó szerelem”, „Széchy Mária”, „Vegyes párok”, „Vera grófnő” stb. Kitűnő érdemei vannak mint fordítónak is. Nyelvünkre fordította Göthe „Faust”-ját, s németre Madách „Ember tragoediájá”-t. Ezeket kívül mint prózairó is jeleskedett.

Árvagyermek. Azt a nagy csomó embercsemétét, kiktől a sors már életük legelső évében elvette a támasztékot, védelmet, a jó szülőket, mindig több és több gondban részesíti a társadalom. Azelőtt ki voltak taszítva az élet zsidvásárjába, s úgy nőttek fel támasz és oltalom nélkül, mint a duda, a gáz, otthon és oktatás nélkül, s lettek belőlük az embriség parazitái, párái. A társadalom kezdi belátni, hogy önmaga ellen vétkezik, ha megvonja ezektől a szerencsétlenektől a tisztességes megélhetés módját, melyre kétségbevonhatatlan joguk van. Ma már összegyűjtik őket az árvaházba, mesterségre szoktatják őket s lesznek ki asztalos, ki kertész, ki cipész, vagy lakatos és így tovább s csak akkor, ha már a munkával kiérdemelték ebédjüket, akkor mennek sajkáikkal (akár a katonák) az ételért és a felügyelő kiosztja kinek-kinek az adagját. Ebéd után jön a tesztelés ideje, a torna. Mert erre is ügyelni kell; ép testben ép lélek! Ez ugyan nem olyan axioma, mely minden esetben állana, de igen sok esetben találó, s a szegény árvák boldogulását nagyban elősegíti, ha izmaik meg vannak acélosodva, mert hiába, az életben is egyik főkélléke a boldogulásnak a jó ököl, a jó könyök. A gyengét elsodorja a létét való küzdelem.

Igy történt ez Sevillában. Nincs olyan vig nép, mint a spanyol (azaz hogy szómmal ne vétsek, csak a spanyol-amerikai háboru kitörése előtt volt vig!) Föltétlen tisztelője s mulattatója a szépnemnek. Gitár mindig akad, melynek kísérete mellett egyfor-

mán lehet azokat a szép bus románczokat, meg a vig, pajkos nótákat eldalolni. Képünk is egy ilyen jelenetet ábrázol, mikor Don Rodrigo de Sierráról szól az ének, a ki délceleg legény volt (csak egy kicsit hosszu) s ha lovon ült, oly méltóságteljes volt, hogy az ember alig vette észre, hogy a lába a földet seprti. Gyönyörű hollófürtei lehettek valamikor, de ezeknek helyén most a legszebb elefántesonttal vetekedő gömbölyűség világlik. S ez a Don Rodrigo Sevilla legszebb leányába szerelmes, kitől természetesen kosarat kap. Don Rodrigo el akarja emészteni magát — ám egy nemes ember nem akasztja fel magát, nem lóghat a szögön, mint egy bunda, a mérgezés meg göresöket okoz, a tőr már nem divatos halálnem, a revolver — vagy igaz, akkor még nem volt revolver. Denique Don Rodrigo de Sierra a legszebb halálnemet választotta, megvárta, míg kapott szivsebe megöli, csak várta, várta s megöregedett a folytonos várásban. Így történt ez Sevillában.

Nyári virág. Minden fürdőnek megvan a maga szépsége, kit az udvarlók a legkülönbébb elnevezéssel illetnek. Ilyen szépséget mutatunk be kedves olvasóinknak, kiket a fürdő poézise a „Nyári virág” címmel ruházott fel. S valljuk meg, nem ok nélkül. A nyári virágok minden pompáját egyesíti magában. Gyönyörű fekete haja, piros husos ajkai, fehér fogai, gyönyörű szemei — szóval minden az ember vágyát kelti fel, mint a virág! De egy hibája van, s ez minden jó tulajdonát lerontja: viselkedésével kéri a többi nők közül, mint a pipacs a buzából. Valódi nyári virág.

SZERKESZTŐ POSTÁJA.

H. J. Bevált. Őszintén gratulálunk a jubileumhoz, mert ez annak bizonyítéka, hogy a kölcsönös jó viszonyt ily hosszú idő alatt mi sem zavarta. Hála az égnek, ily hívünk több is van! — **Hü honleány.** Ujra le kell iratni, de azért megcsináltatjuk. Hogy a megreklamált sorra kerül-e? Hogyne, ha egyszer ily értelembe izentünk, ám időpontot meghatározni lehetetlen. — **K. S. F.** A sorba tettük. — **V. Z.** A második versszak érthetetlen. — **S. A.** A kért izentet Önnek szólott. — **W. K.** A képrejtvényeket csak akkor fogadjuk el, ha azoknak a rajzuk hibátlan. — **R. E.** (New-York). Sohasem lehet belsőleg más, mint aminek született. A magyar Uj-Guineában is magyar marad még akkor is, ha tán mássá akarna is lenni. Ha meghallja azon az ismerős hangon beszélni embertársait, amely nyelven az anyja dudolgatta altató dalát, megdobbán ám az ember szive. Hogy levelünk Önnek örömet okozott — ennek örülünk, annak is, hogy érzelmei oly távol idegenben nem változtak. — **Kéray Elza** urhölgynek. Mikorra a levelezőlap hozzánk ért, a reklamáció tárgyalanná vált, a kiigazítás meg elkésztett, mert a 26-ik számban már akkor jelent meg, ahogy be volt küldve. — **Pazar István** urnak. Egy bőlesekedő folyóiratba való, a mi lapunk közönsége nem szívesen veszi az elvont témák ily alaku fejtegetését. Kéziratát nyolcz napig megőrizzük. — **P. D.** Ha a sor rákerül, hozzuk. — **E-i I-a.** Érnek-e valamit? Igen, annyit, amennyit egy kezdő poéta kísérletei, melyek nem szükkölködnek a tehetség hijján, de a melyeknek még sokat kell csiszolódnok, míg egy szépirodalmi lapban helyet foglalhatnak. — **N. K.** Annak csak akkor lehetne fogantatja, ha minden levelező megtenné. Egy, két, vagy mondjuk száz fecske sem hozza meg a tavaszt! — **E. S.** Ezek is beváltak. Hogy még nem kerültek sorra? No ez természetes, mert mi négy hónap alatt harminczkét verset közölhetünk. És hány költemény érkezik hozzánk ugyanezen idő alatt?! El nem fogadott kéziratokat nem őrzünk meg. — **Mariska.** Elment a levél. — **Nagy Gábor** urnak! Akár a szerkesztőségbe, akár a kiadóhivatalba küldi is be, rendeltetési helyére jut. Kéréme második része lehetetlenség, egyszer-kétszer kivételesen. — **T. Gy.** 26468 — 2. sz. Üdvözlétét átadtuk s általunk küldi köszönetét, a ki most ismét gyakrabban fog dolgozni lapunknak. Több kéziratról a jövő számban. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. szám.